

Vad gör Er Kommun för att säkerställa och garantera kommuninnevånarnas livsmiljö, hälsa och säkerhet då Vindkraftverkens – Maskinrelaterade hälso- och livsfarliga säkerhetsrisker bl.a. för tredje (3:je) person inte alls beaktas i svensk lagstiftning för tillstånds och rättsprocesser?

Vindkraftverk är en produkt, det vill säga en "Maskin" bl.a. i enlighet med Europaparlamentets och Rådets maskindirektiv (MD) 2006/42/EG då den tillverkas, tas i drift och är i bruk. Vindkraftverk omfattas bl.a. även av de svenska föreskrifterna AFS 2008:3, "Maskiner" (eller AFS 1993:10) när de släpptes ut på marknaden eller togs/tas i drift/i bruk, och även av föreskrifterna AFS 2006:4, "Användning av arbetsutrustning" i driftskedet.

Ett vindkraftverk är också enligt svensk rättstillämpning en anläggning (byggnad) enligt föreskriften AFS 1999:3 under uppförandet och för underhållsarbeten då vindkraftverk är avställd.

När provkörning av ett vindkraftverk är avslutad och exploatören / tillverkaren / verksamhetsutövaren anser att ett vindkraftverk är färdigt för att tas i drift för första gången, så gäller förutom föreskrifter AFS 1999:3, "Byggnads- och anläggningsarbete" också föreskrifter AFS 2008:3, "Maskiner" och AFS 2006:4 "Användning av arbetsutrustning".

Svensk tillståndsprocess för vindkraftverk

Den svenska tillståndsprocessen för vindkraftverk med ingående samråd, miljötillstånd och bygglov omfattar/innefattar endast fordringar för miljö och anläggning/byggnad. Den prövning som görs av berörda svenska miljöprövningsdelegationer avseende miljöfarliga verksamheter regleras i 19 kap. (Förvaltningsmyndigheternas), förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer och omfattar bl.a. tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 8 § miljöbalken (MB, 1998:808).

Den prövning som görs av berörda länsstyrelser miljöprövningsdelegationer sker alltså endast med stöd av miljöbalken. Av det som nämns i regeringens beslut 2011-03-17, I 6 N2011/1416/E så omfattas inte maskindirektivet av miljöbalken och ingår därför inte i miljöprövnings-delegationens handläggning. Den byggrelaterade prövning som kan krävas skall uppfylla något av plan- och bygglagens (PBL:s) krav för bygglovsprövning. Oavsett om ett vindkraftverk uppfyller något av PBL:s krav för bygglovsprövning, ska någon sådan prövning inte ske om vindkraftverket tillståndsprövas enligt 9 (Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 11 (Vattenverksamhet) kapitlet miljöbalken.

Trots att de maskinrelaterade hälso- och livsfarliga säkerhetsriskerna utgör de absolut största och farligaste skaderiskerna för tredje (3:je) person och i förekommande fall även för egendom och husdjur bl.a. i vårt kalla och isiga klimat/miljö (i "extraordinära klimatzoner"), t.ex. på grund av utkastade föremål från vindkraftverk i drift oavsett årstid, omfattar inte miljöprövnings-delegationernas handläggning alls att pröva och i tillståndsbeslut beakta de livsfarliga maskinrelaterade skaderiskerna. Tillståndsgivande myndigheter beaktar och prövar inte alls legala maskinrelaterade säkerhetskrav för riskområdet/säkerhetsområdet vid fastställandet av vindkraftverkens fysiska placering vid tillståndsgivning.

Då inte relevanta krav i tvingande och bindande EU:s – produktdirektiv som maskindirektiv 2006/42/EG beaktas i tillståndsprocesserna kan inte svenska myndigheter och svenska rättsinstanser heller bedöma om miljöbalkens portalparagraf, 1 kap 1 §, punkt 1, dvs. kravet att människor hälsa skall skyddas mot skador och andra olägenheter kan uppfyllas då vindkraftverk tas i drift och är i bruk.

Konsekvensen av att relevanta maskinrelaterade hälso- och livsfarliga säkerhetsrisker inte alls beaktas i vindkraftverkens tillståndsprocesser och tillståndsbeslut är och blir att utfärdade tillstånd för vindkraftverkens fysiska byggplats/placering t.ex. på arrenderad mark efter uppförande innebär/medför, att de grundläggande (väsentliga) hälso- och säkerhetskraven i enlighet med t.ex. maskindirektiv 2006/42/EG inte kan uppfyllas för att vindkraftverk skall få tas i drift/i bruk, oavsett om de är CE-märkta eller ej.

Måste t.ex. småbarnsföräldrar inhägnat sina lekande barn så att de inte vållar skadegörelse på oinhägnade vindkraftverk på grund av att länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer i tillståndsprocesser och vid tillståndsbeslut för vindkraftverk bl.a. tar hänsyn till svensk praxis framför tvingande EU-rättsregler införda i svensk lagstiftning?

Vid bedömning av villkor, gränsvärdet, rörande vindkraftsljud beaktas inte bullernivåer vid kritisk vindhastighet vintertid med isbelagda rotorblad och i förekommande fall varvtalsregleringens kritiska varvtal vilket leder till, att människor på landsbygden i sina hem och livsmiljöer t.o.m. tillåts, att utsättas för terrorliknande buller-/ljudnivåer. I svenska tillståndsbeslut fastställs vanligtvis inte gränsvärdet, den högsta tillåtna buller-/ljudnivån, utan endast ett riktvärde anges.

Miljökonsekvensbeskrivningar (MKB)

Av EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/92/EU (den s.k. MKB-direktivet) av den 13 december 2011 framgår bl.a. följande:

(14) ”Ett projekts miljöpåverkan bör bedömas med hänsyn till behovet av att skydda människors hälsa och bidra till livskvaliteten genom en förbättrad miljö samt för att säkerställa bevarandet av arternas mångfald och bibehålla ekosystemets förnyelseförmåga som en grundläggande resurs för allt liv.”

(19) ”Ett av Århuskonventionens mål är att garantera allmänhetens rätt att delta i beslut i miljöfrågor för att bidra till att skydda rätten att leva i en miljö som är tillfredsställande för människors hälsa och välbefinnande.”

Det svenska MKB-processen inbjuder sökanden till att begränsa MKB:n till enbart de frågor som ska bedömas i den aktuella tillståndsprocessen. Dvs. ”sökanden styr processen” och MKB:n kan dessutom kompletteras i väsentliga frågor långt in i tillståndsprocessen och upp i rättsinstanserna. Tillståndsorganen kan dessutom finna att den sökandes MKB-utredning duger för prövningen, en inställning som bortser från kravet, att en MKB enligt direktiv 2011/92/EU ska möjliggöra en bedömning av ett projekts samlade påverkan, som t.ex. för vindkraftverk även ska omfatta grannfastighetsaspekterna och dess ägares möjlighet att på ett helt säkert sätt kunna använda/bruka sin mark då vindkraftverk är i drift/i bruk.

Allmänhetens deltagande och tillgång till rättslig prövning

EU har, liksom Sverige, ratificerat Århuskonventionen och är som part skyldiga att följa de uppsatta kriterierna i Århuskonventionen. Det finns brister i den svenska implementeringen av MKB-direktivets bestämmelser om allmänhetens deltagande och tillgång till rättslig prövning.

PS. Produktansvar

Produktansvaret för en produkt som tillverkas inom EU/EES -området bärs först och främst av tillverkaren, verksamhetsutövaren kan även vara tillverkaren. Produktansvarslagen (PAL) 1992:18 omfattar konstruktions-, tillverknings- och instruktionsfel. Ansvar enligt PAL är tidsbegränsat och är tillämplig vid personskador samt vid sak skada på egendom och det krävs inte att någon handlat uppsåtligt eller vårdslöst, dvs. culpöst, för att ansvar ska inträda.

Den svenska produktansvarslagen innefattar inte systemfel. I vissa EU-länder infattas även utvecklingsfel, men inte i Sverige. Produktansvar uppkommer när en produkt med bristande säkerhet orsakat person- eller sak skada som används för enskilt ändamål. Uppkommer en sak skada eller en skada på 3:je person under vindkraftverket livstid regleras inte detta i arbetsmiljölagens bestämmelser och då PAL är tidsbegränsad samt då alla nu uppställda vindkraftverk i Sverige kan betraktas som utvecklingsmaskiner omfattas de inte heller av den svenska produktansvarslagen PAL 1992:18.

Med anledning av ovanstående måste det också krävas förändringar i produktansvars-lagstiftningen så att verksamhetsutövare blir ansvarig(a) för skada på tredje person, egendom och/eller husdjur under vindkraftverks livstid och utanför produktansvarslagens (PAL 1992:18) samt arbetsmiljölagens bestämmelser.

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställer undertecknad härmed om konkreta svar på hur vindkraftsärenden handläggs och prövas inom Er kommun, främst från de inom Er kommun som är ansvarig för myndighetsutövning avseende vindkraftverks tillståndsprövning, tillståndsgivning och tillsyn. Då det gäller tillståndspliktig verksamhet inom kommunen har kommunen det slutliga ansvaret för kommuninnevånarnas livsmiljö, hälsa och säkerhet. Redogör skriftligt om och vad kommunen konkret vidtagit och vidtar för åtgärder, även med beaktande av den till kommunen tilldelade vetorätten om tillstånd för vindkraftverk, för att säkerställa och garantera en rättssäker och omsorgsfull prövning så, att alla framtida och nu i drift- och i bruk varande vindkraftverk verkligen uppfyller grundläggande (väsentliga) hälso- och säkerhetskrav enligt fordringar i relevanta delar av tvingande EU-direktiv, med stöd av harmoniserade standarder, så att säkerheten kan garanteras för bl.a. kommuninnevånarna, dvs. garanteras att person, egendom och i förekommande fall husdjur inte kommer till skada eller ohälsa under vindkraftverks livstid.

Med hänvisning till ovanstående och med stöd av rättighetsstadgans art. 41 begär undertecknad härmed, att få ärendet behandlad opartiskt, rättvist och inom skälig tid av Er kommun.

2014-04-30

Claes-Erik Simonsbacka
Köpmangatan 8
932 52 BUREÅ
